

Okuma Başarısı ve İçsel Okuma Güdüsü Kazandırmada Yaratıcı Okumanın Etkisi

Ebru Dundar¹, Ali Türkel², Eylem Ezgi Ahıskalı³

¹ Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye ebru.dundar@hotmail.com
ORCID: [0000-0003-1278-3092](https://orcid.org/0000-0003-1278-3092)

² Doç. Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye ali.turkel@hotmail.com
ORCID: [0000-0003-4743-8766](https://orcid.org/0000-0003-4743-8766)

³ Doç. Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye eylemezgi@balikesir.edu.tr
ORCID: [0000-0003-4471-8228](https://orcid.org/0000-0003-4471-8228)

Sorumlu Yazar: Ebru Dundar

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Kaynak Gösterimi: Dundar, E., Türkel, A., & Ahıskalı, E. E. (2024). Okuma başarısı ve içsel okuma güdüsü kazandırmada yaratıcı okumanın etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 20 (2), 124-135. <https://doi.org/10.17244/eku.1585641>

Etik Not: Çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulmuş, araştırma için Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik Kurulundan etik onay alınmıştır (Tarih: 14.12.2021 Sayı: E-87347630-659-159806).

The Effect of Creative Reading on Gaining Reading Success and Inner Reading Motivation

Ebru Dundar¹, Ali Türkel², Eylem Ezgi Ahıskalı³

¹Dr., Faculty of Education, Turkish Language Education, Dokuz Eylul University, İzmir, Türkiye ebru.dundar@hotmail.com
ORCID: [0000-0003-1278-3092](https://orcid.org/0000-0003-1278-3092)

² Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Turkish Education, Dokuz Eylul University, İzmir, Türkiye
ali.turkel@hotmail.com ORCID: [0000-0003-4743-8766](https://orcid.org/0000-0003-4743-8766)

³ Assoc. Prof. Dr., Faculty of Education, Turkish Education, Balıkesir University, Balıkesir, Türkiye
eylemezgi@balikesir.edu.tr ORCID: [0000-0003-4471-8228](https://orcid.org/0000-0003-4471-8228)

Corresponding Author: Ebru Dundar

Article Type: Research Article

To Cite This Article: Dundar, E., Türkel, A., & Ahıskalı, E. E. (2024). Okuma başarısı ve içsel okuma güdüsü kazandırmada yaratıcı okumanın etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 20 (2), 124-135. <https://doi.org/10.17244/eku.1585641>

Ethical Note: Research and publication ethics were complied with in the study, and ethical approval was obtained from the Dokuz Eylül University Social Sciences Institute Ethics Committee for the research (Date: 14.12.2021 Number: E-87347630-659-159806).

Okuma Başarısı ve İçsel Okuma Güdüsü Kazandırmada Yaratıcı Okumanın Etkisi

Ebru Dundar¹, Ali Türkel², Eylem Ezgi Ahıskalı³

¹ Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye ebru.dundar@hotmail.com
ORCID: [0000-0003-1278-3092](https://orcid.org/0000-0003-1278-3092)

² Doç. Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye ali.turkel@hotmail.com
ORCID: [0000-0003-4743-8766](https://orcid.org/0000-0003-4743-8766)

³ Doç. Dr., Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, Türkiye eylemezgi@balikesir.edu.tr
ORCID: [0000-0003-4471-8228](https://orcid.org/0000-0003-4471-8228)

Öz

Bu çalışmada, yaratıcı okuma tekniklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama başarısına ve içsel okuma güdüsüne etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini bir devlet okulunda öğrenim gören 40 öğrenci (20 deney grubu, 20 kontrol grubu) oluşturmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desenden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular, yaratıcı okuma tekniklerine göre yapılandırılan öğretim programının öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları ve okuma içsel güdülerini üstünde güçlü bir etkisinin olduğunu göstermiştir. Araştırma sonunda yaratıcı okumanın, bireylerin okuduğunu anlama becerilerini ve güdülerini geliştiren önemli bir etken olduğu görülmüştür. Yaratıcı okuma; problem çözme, eleştirel düşünme, karar verme gibi üst düzey bilişsel süreçleri içine alan bir süreçtir. Dijital dünyada başarılı olmak için gereken yetenekler olarak sıralanan 21. yüzyıl becerilerinin de yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği ve iletişimden oluştuğu düşünüldüğünde yaratıcı okumanın bugün her zamankinden daha da önemli olduğu söylenebilir. Bu bağlamda okuma başarısı ve içsel okuma güdüsünün kazandırılması için Türkçe derslerinde yaratıcı okuma tekniklerine yer verilmesi önerilebilir.

Makale Bilgisi

Anahtar Kelimeler: Güdü, okuma başarısı, yaratıcı okuma

Makale Geçmişi:

Geliş: 14 Kasım 2024

Düzeltilme: 24 Aralık 2024

Kabul: 24 Aralık 2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

The Effect of Creative Reading on Gaining Reading Success and Inner Reading Motivation

Abstract

In this study, it was aimed to determine the effect of creative reading techniques on students' reading comprehension success and internal reading motivation. The sample of the study consists of 40 students studying at a public school (20 experimental group, 20 control group). In the research, one of the quantitative research methods, a semi-experimental design with a pretest-posttest control group was used. The findings obtained in the research have shown that the curriculum structured according to creative reading techniques has a strong effect on students' reading comprehension achievements and reading intrinsic motives. At the end of the research, it was found that creative reading is an important factor that improves individuals' reading comprehension skills and motives. Creative reading is a process that includes high-level cognitive processes such as problem solving, critical thinking, decision-making. Considering that the 21st century skills listed as the skills needed to succeed in the digital world also consist of creativity, critical thinking, collaboration and communication, it can be said that creative reading is even more important today than ever. In this context, it may be recommended to include creative reading techniques in Turkish lessons in order to gain reading success and inner reading motivation.

Article Info

Keywords: Motivation, reading success, creative reading.

Article History:

Received: 14 November 2024

Revised: 24 December 2024

Accepted: 24 December 2024

Article Type: Research Article

Extended Summary

Introduction

Reading, by its most general definition, is the process of creating meaning based on a text. In this process, it is seen that many different information contained in the memory are in interaction. Therefore, reading is not only a mental activity consisting of word recognition, decoding and reaching understanding, but also a process of individual creation. Reading is not just a passive skill that involves understanding what you are reading, it is an interactive and creative process in which an individual creates new meanings through his or her life. It is very important for the reader to have a high motivation to read in order for this process to be successful. The individual who has the motivation to read spends time on the text given to him and makes inquiries and interpretations in order to decipher the message in the text. In the studies conducted, it has been seen that the relationship between students' internal motives for reading and their reading achievements is positive and that internal motivation increases their reading achievements Decently. For this purpose, in this study, it was tried to determine the effect of creative reading on reading success and internal reading motivation.

Method

In the research, in order to determine the effect of creative reading techniques on reading comprehension achievement and internal reading motivation, a semi-experimental design with pre-test and post-test control groups was used from quantitative research methods. An acclimation group was formed as an experimental and control group by means of unbiased assignment. The study group of the study consisted of 40 students (20 experimental group, 20 control group) studying in the sixth grade at a public school in the 2021-2022 academic year. The study was conducted for three lesson hours per week and 10 weeks. Reading lessons MEB 6 in the control group with activities prepared according to creative reading techniques in the experimental group. The class was conducted with the reading activities in the Turkish textbook. In the research, the 30-question "Reading Comprehension Achievement Test" was used as a data collection tool to determine the reading comprehension success of the students. The 18-question "Reading Internal Motivation Scale" was used to determine the students' internal reading motivation.

Results

Before and after the creative reading applications, the participants' reading comprehension achievements were evaluated by applying the reading comprehension achievement test as a pretest and posttest. There was no statistically significant difference found between the pre-test scores of the participants regarding their reading comprehension Deciciency. It was determined that the reading comprehension achievement levels of the experimental and control group were equal to each other and at a "good" level. However, after the applications, it was found that there was a significant difference between the pretests and posttests related to the reading achievements of the experimental and control groups. Dec. In the preliminary results of the research, it was seen that while the reading comprehension achievements of both groups were at a similar level (good level), the reading comprehension achievement of the experimental group increased and reached the "very good" level, while the success level of the control group did not change after the applied curriculum. Accordingly, it can be said that the curriculum structured according to creative reading techniques in the experimental group has a strong effect on the reading comprehension achievements of the participants. When the studies in the literature were examined, it was seen that the results of creative reading practices, in which the studies were similar to the results obtained in this research, increased the reading comprehension success of students. Before and after creative reading practices, students' motives towards reading were evaluated by applying the reading internal motivation scale as pretest and posttest. There was no statistically significant Deciciency between the pre-test scores of the students in the experimental and control groups regarding their intrinsic reading motivation. It was determined that the internal reading motivation levels of both groups were equivalent to each other. However, after the Deceptions, it was observed that a significant difference occurred between the pretests and posttests related to the internal reading motivation of the participants in the experimental and control groups, and the internal reading motivation of the experimental group increased. When the studies conducted in the related literature on the effect of creative reading practices on students' reading motivation are examined, it has been determined that there is a significant, positive relationship between creative reading perception and book reading motivation. When the results are evaluated as a whole, it can be said that creative reading is an important factor that improves the comprehension skills and motives of individuals. With the creative actions performed during creative reading, they progress towards becoming more productive, able to self-evaluate, have a broad perspective, and become free individuals. Because high-level thinking skills such as problem solving, decision-making and critical thinking are also employed in the creative reading process. For this reason, creative reading techniques should definitely be used to initiate and maintain the reading action. Creative reading is a reading of interaction made by reflecting one's own feelings and thoughts to this process in the process of analyzing the message of the text. A reading process away from this interaction will prevent the effective participation of the individual in reading and motivation related to reading and will negatively affect reading achievement. Based on these results, it may

be suggested to conduct more theoretical and practical studies in the future in order to ensure the use of creative reading techniques in Turkish lessons and to understand the motivation of reading in more detail.

Giriş

Okuma en genel tanımıyla bir metinden hareketle anlam oluşturma sürecidir. Bu süreçte bellekte yer alan farklı birçok bilginin etkileşim içinde olduğu görülür. Bu nedenle okuma; sözcük tanıma, kod çözme ve anlama ulaşmadan oluşan zihinsel bir etkinlikten ötedir, bireysel bir yaratım sürecidir. Okumanın bu boyutu alan yazında “yaratıcı okuma” olarak kavramsallaştırılmış ve yaratıcı okuma, diğer okuma türlerini de kapsayan bir üst basamak olarak değerlendirilmiştir (Sever, 2010; Yurdakal, 2018). Yaratıcı okuma, okurun sözcüklerin ötesine geçerek yazarın aktarmak istediği anlamı kavraması, bu anlamın ötesinde farklı bir anlamla metni yorumlaması ve yeniden oluşturmasıdır (Aytan, 2014). Yaratıcı okuma etkinlikleri yoluyla gerçekleştirilen bu süreç, bireyin yaratıcı düşüncesini geliştirir (Marcos vd., 2020) ve geliştirilen bu yaratıcı düşünme becerisi, okuduğunu anlama becerisi ile ilişkilendirilir (Mourgues, Preiss ve Grigorenko, 2014).

Yaratıcı okuma, okunan metni yeniden oluşturma, metni farklı açılardan değerlendirme; anlama, sorgulama, olaylar arasında bağlantı kurma, etkili iletişim kurma gibi becerileri içeren bir okumadır (Yetgin, 2020). Adams (1968) okumayı, sözcük tanımlama, gözden geçirme, tam okuma ve yaratıcı okuma olarak dört aşamada ele alır. İpşiroğlu (2014) ise yaratıcı okumayı üç aşamada yapılandırır. İlk olarak okuyucuya metin ile bir “girdi” sağlanır, ikinci olarak “işlem” sırasında amaçlı okuma gerçekleşir, gerekirse tarihsel, kültürel ya da ideolojik bağlamı çözümlenmek için ek metinlerden de yararlanılır ve üçüncü olarak “çıktı (sonuç)” aşamasına gelinir. Bu aşamada okur, okuduğu metinle ilgili sözlü ya da yazılı bir ürün ortaya koyar ve edindiği bilgiyi yaşantısına yansıtma yetisi kazanır.

Geleneksel okuma yaklaşımları okuduğunu anlamaya odaklanır (Türkel ve Ünlüçömert, 2013) ve metindeki sözcüklerin tamamını okuyabilme ve bu ve iletiyi algılayabilme becerisine dayanır. Ancak okuma yalnızca okuduğunu anlamayı içeren edilgen bir beceri değildir ve bireyin yaşantısı yoluyla yeni anlamlar kurduğu etkileşimli ve yaratıcı bir süreçtir. Benzer biçimde Small ve Arnone (2011), yaratıcı okumayı bireyin okuduğu metni içselleştirmesi ve hayal kurması olarak ele almıştır. Yaratıcılığın, hayal gücünü pratiğe dönüştürerek yeni ve özgün ürünler ortaya koyma süreci olduğu düşünüldüğünde, güdü bu sürecin temel bileşenidir (Gibb, 2008). Çünkü birey yaratıcı okumada etkin bir okuma gerçekleştirebilmek için metne odaklanmalı ve metnin iletisini çözümlenme sürecinde sadece dışarıdan bir gözle bakmanın ötesine geçmeli, bu sürece kendi düşünce ve yaklaşımlarını yansıtmalıdır (Çapoğlu vd., 2021, Akarken vd., 2023).

Okurun etkin ve yansıtıcı olması okuma sürecinin gereklerindedir. Bunun gerçekleşebilmesi için de okumaya içsel olarak güdülenmek gerekir (Monteiro, 2013). İçsel olarak güdülenmiş birey, ilgi ve heyecan duyarak, merak ederek okur, okuma eylemini sürdürmesi için dışarıdan bir güce gerek duymadan kendi içinden gelen arzu ve başarı istemiyle gerekli çabayı gösterir (Baker, 2003). Böylece bireyin okumaya ayırdığı zaman genişler, birey okuma için bu zamanı severek ayırır; bunun sonucu olarak da başarılı olur (Guthrie, Klauda ve Ho, 2013). Okuma güdüsüne sahip olan birey, kendisine verilen metin üzerinde zaman geçirir, metindeki iletiyi çözebilmek için, sorgulama ve yorumlamalar yapar. Yaratıcı okuma süreci, okuma güdüsünün barındırdığı okumaya ilişkin istekli olma ve merak duyma gibi hazırbulunuşluklar ile başlar (Kasap, 2019). Yaratıcı okuma etkinlikleri aracılığıyla öğrenciler, metne ve okumaya yoğunlaşır ve okuduğunu anlama becerisini geliştirir (Gürer, 2021).

Yaratıcı okuma, bireye sunduğu esneklik aracılığıyla okumaya ilişkin güdülenmeyi artırmada da işlevseldir (Pürsün, Arslantaş ve Kurnaz, 2023). Yapılan çalışmalarda öğrencilerin okumaya ilişkin içsel güdüleri ile okuma başarıları arasındaki ilişkinin olumlu olduğu ve içsel güdülenmenin okuma başarılarının yordayıcısı olduğu belirlenmiştir (Baker ve Wigfield, 1999; Wang ve Guthrie, 2004). Bu çalışmada bu noktadan hareket edilmiş ve okuma başarısı ve içsel okuma güdüsü kazandırmada yaratıcı okumanın etkisi belirlenmeye çalışılmış, şu alt sorulara yanıt aranmıştır:

1. Yaratıcı okuma tekniklerinin okuduğunu anlama başarısına etkisi var mıdır?
2. Yaratıcı okuma tekniklerinin içsel okuma güdüsüne etkisi var mıdır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırmada yaratıcı okuma tekniklerinin okuduğunu anlama başarısına ve içsel okuma güdüsüne etkisini belirlemek amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden öntest-sontest kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmış (Frankel ve Wallen, 1996), yansız atama yolu ile deney ve kontrol grubu olarak çalışma grubu oluşturulmuştur.

Etik Not: Çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulmuş, araştırma için Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik Kurulundan etik onay alınmıştır (Tarih: 14.12.2021 Sayı: E-87347630-659-159806).

Katılımcılar

Bu araştırmanın örneklem grubu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında bir devlet okulunda altıncı sınıfta öğrenim gören 40 öğrenciden (20'si deney grubu, 20'si kontrol grubu) oluşmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını belirlemek amacıyla Ülper, Çetinkaya ve Bayat (2017) tarafından geliştirilen sekizi açık uçlu, on biri çoktan seçmeli, üçü boşluk doldurma ve sekizi de doğru yanlış türü olmak üzere toplam 30 soruluk “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” kullanılmıştır. Testin kapsam geçerliği 1.00, madde analizi (ITEMAN) ile testin ortalama madde gücü 0,507 ve ortalama madde ayırt ediciliği 0,431 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada katılımcıların okuduğunu anlama başarılarını değerlendirmek için araştırmacı tarafından dereceli puanlama anahtarı hazırlanmıştır. Dereceli puanlama anahtarından alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 36 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin okuduğunu anlama başarı düzeyi “0-8.9 (Yetersiz), 09-17.9 (Geliştirilmeli), 18-26.9 (İyi) ve 27-36 (Çok iyi) puan aralığında değerlendirilmiştir. Öğrencilerin içsel okuma güdüsünü belirlemek için Kurnaz (2019) tarafından geliştirilen 18 maddelik “Okuma İç Motivasyonu Ölçeği” kullanılmıştır. Okuma motivasyonu ölçeği, 18 maddeden oluşur ve ölçekteki maddeler, “1= Kesinlikle katılmıyorum”, “2= Katılmıyorum”, “3= Katılıyorum”, “4= Tamamen katılıyorum” şeklinde dördümlük likert olarak puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 72'dir. Geçerliliği açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi ile incelenen ölçeğin AFA analizi sonucunda 18 madde ve 3 faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Bunlar merak (7 madde), ilgi (5 madde) ve azim (6 madde) faktörleridir. Ölçeğin üç faktörlü yapısı toplam varyansın %48,44'ünü açıklamıştır. AFA ile elde edilen modelin doğrulanıp doğrulanmadığı DFA ile sınanmıştır. DFA sonucunda modelin uyum iyiliği indeksleri, ölçeğin yapı geçerliğini sağladığını göstermiştir ($\chi^2/df=1.78$, GFI=0.95, RMSEA= 0.041 ve SRMR=0.048). Ölçeğin güvenirlik analizi için Cronbach Alfa ve Spearman Brown katsayıları kullanılmıştır. Yapılan ölçümler ölçeğin yüksek güvenirliğe sahip olduğunu göstermiştir. Ölçeğin madde ayırt edicilik düzeyi için düzeltilmiş madde toplam korelasyonu ve %27'lik alt-üst grup karşılaştırmalarına yer verilmiştir. Ulaşılan sonuçlar, okuma iç motivasyonu ölçeğinin iç tutarlılığının ve güvenirliğinin yüksek olduğunu, madde ayırt edicilik gücünün de iyi derecede olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla geliştirilen ölçek, eğitim alanında kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçektir. Ölçeğe ilişkin yapılan ölçümlerle içsel okuma güdüsü ölçeğinin iç tutarlılığının ve güvenirliğinin yüksek olduğu, madde ayırt edicilik gücünün de iyi derecede olduğu ortaya konulmuştur. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları öntest ve sontest olarak uygulanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Çalışmada deneysel uygulama haftada üç ders saati ve 10 hafta süreyle gerçekleştirilmiş, deney grubunda yaratıcı okuma tekniklerine göre hazırlanan etkinliklerle, kontrol grubunda MEB 6. sınıf Ata Yay. Türkçe ders kitabındaki okuma etkinlikleriyle gerçekleştirilmiştir.

Veri Analizi

Deney ve kontrol grubunun öntest sonuçlarının karşılaştırılması için gruplara “Okuduğunu Anlama Başarı Testi” ve “Okuma İç Motivasyonu Ölçeği” öntest olarak uygulanmıştır. Toplanan veriler bağımsız gruplar için t-testiyle betimsel istatistikler ile analiz edilip yorumlanmıştır. Verilerin dağılımının normal dağılım eğrisine uygunluğunu test etmek için Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Elde edilen veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Deney ve kontrol grubu nicel veri toplama araçları puanları dağılımına ilişkin ortalama, çarpıklık, basıklık ve Shapiro-Wilk testi sonuçları

Değişkenler	Grup	n	\bar{x}	S	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)	Shapiro-Wilk testi	P
Okuma Başarı Öntest	Deney	20	20.00	4.56	-.527	.232	.942	.259
	Kontrol	20	24.75	5.58	-.040	-.967	.964	.621
Okuma Başarı Sontest	Deney	20	24.30	4.63	-.343	-.374	.941	.253
	Kontrol	20	22.65	5.40	-.691	-.543	.909	.062
İçsel Güdü Öntest	Deney	20	2.70	.313	.454	1.11	.963	.613
	Kontrol	20	2.84	.572	.010	-1.49	.908	.057
İçsel Güdü Sontest	Deney	20	3.20	.285	1.14	.313	.835	0.03*
	Kontrol	20	2.90	.484	.112	-1.12	.935	1.91

* $p < .05$

Tablo 1'e göre öntest-sontest sonuçlarında dağılımın normal olduğu belirlenmiştir. Normallik varsayımı testinde basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness)

Bulgular

Bu bölümde verilerin analizinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Her bir araştırma sorusuna ilişkin bulgular tablolar şeklinde aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

1. Yaratıcı Okuma ve Okuma Başarısı

Araştırmada yanıt aranan ilk soru “*Yaratıcı okuma tekniklerinin okuduğunu anlama başarısına etkisi var mıdır?*” şeklindedir. Bu alt probleme yönelik ulaşılan verilere iki yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Elde edilen değerler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Grupların okuduğunu anlama başarılarına ilişkin öntest-sontest ortalama puan ve standart sapma değeri

Grup	N	Başarı Öntest		Başarı Sontest	
		\bar{x}	S	\bar{x}	S
Deney	20	20.0	4.56	27.30	4.63
Kontrol	20	24.75	5.58	22.65	5.40

Tablo 2 incelendiğinde kontrol grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısında bir artış görülmemiş, deney grubunun okuduğunu anlama başarısında belirgin bir yükselme olduğu görülmüştür. Bu puanlar, dereceli puanlama anahtarındaki düzeylere göre yorumlandığında her iki grubun da okuduğunu anlama başarı puanları (18-26.99 puan aralığı) “iyi” düzeydedir.

Grupların sontest puanları, dereceli puanlama anahtarındaki başarı düzeylerine göre yorumlandığında deney grubu okuduğunu anlama başarı sontest puanının (27-36 puan aralığı) “çok iyi” düzeyine ulaştığı, kontrol grubunun ise sontest başarı puanının değişmeyip (18-26.99 puan aralığı) “iyi” düzeyde kaldığı belirlenmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin okuduğunu anlama başarısı öntest ve sontest puanlarındaki değişimlerin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Grupların okuduğunu anlama başarı öntest ve sontest puanlarının iki faktörlü varyans analizi sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası						
Grup (Deney/Kontrol)	31786.017	1	31786.017	474.922	.000	.96
Hata	1271.65	19	16.742			
Gruplar içi						
Ölçüm (Öntest-Sontest)	225.625	1	225.625	53.67	.000	.73
Ölçüm*Grup	237.510	1	237.510	95.436	.000	.52
Hata	79.87	19	4.204			

Tablo 3’te grupların okuduğunu anlama başarısı öntest ve sontest puan ortalamaları varyans analizi sonucunda grup etkisinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir [F (1;19) = 474.922; $p < .05$]. Buna göre iki grubun öntest ve sontest ölçümleri arasında okuduğunu anlama başarı testinden elde ettikleri puan ortalamaları arasındaki fark anlamlıdır. Her iki grubun katılımcıların, öntest ve sontest ölçümlerinden elde ettikleri puanların ortalamaları arasındaki fark da anlamlı bulunmuştur [F (1;19) = 53.67; $p < .05$]. Bu durum, uygulanan yöntemin okuduğunu anlama başarısına anlamlı derecede katkı sağladığı şeklinde yorumlanabilir.

İki ayrı öğretim sürecinin uygulandığı deney grubu ve kontrol grubu katılımcılarının farklı işlem gruplarında olma ile farklı zamanlardaki ölçümleri gösteren faktörlerin (ölçüm*grup etkisi), okuduğunu anlama başarı puanları üstündeki ortak etkinin anlamlı olduğu görülmüştür [F (1; 19) = 95.436, $p < .05$]. Bu bulgu, yaratıcı okuma tekniklerinin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin puanları ile MEB Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin uygulandığı

kontrol grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama başarı puanlarını artırmada uygulanan yöntemlerin farklı etkilerde olduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin okuduğunu anlama başarı düzeylerinde gözlenen bu farklılıkların öğretim yönteminden kaynaklandığı, deney grubunda uygulanan öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre öğrencilerin okuduğunu anlama başarılarını artırmada anlamlı derecede fark yarattığı görülmektedir.

Ayrıca bağımsız değişkenin bağımlı değişken üstünde ne derecede etkili olduğunu gösteren ve sonuçların anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla yapılan etki büyüklüğü (Büyüköztürk vd., 2017) istatistiğine göre, grup (deney-kontrol) üstünde ($\eta^2=.96$) geniş, ölçüm (öntest-sontest) üstünde ($\eta^2=.73$) geniş ve grup-ölçüm üstünde (deney/kontrol-öntest/sontest) ($\eta^2=.52$) orta etki büyüklüğü vardır.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

2. Yaratıcı Okuma ve İçsel Okuma Güdüsü

Araştırmada yanıt aranan ikinci soru “Yaratıcı okuma tekniklerinin içsel okuma güdüsüne etkisi var mıdır?” şeklindedir. Bu alt probleme yönelik elde edilen veriler iki yönlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Analiz öncesinde okuma iç motivasyonu testi öntest ve sontest olarak uygulanmıştır. Analizler sonucunda elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Grupların içsel okuma güdüsüne ilişkin öntest-sontest ortalama puan ve standart sapma değeri

Grup	İçsel Okuma Güdüsü Öntest			İçsel Okuma Güdüsü Sontest		
	N	\bar{x}	S	\bar{x}	S	
Deney	20	2.66	.20	3.63	.48	
Kontrol	20	2.84	.57	2.90	.48	

Tablo 4 incelendiğinde deney ve kontrol grubunun içsel okuma güdüsü her iki grupta da artmış, artışın deney grubu öğrencilerinde daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin içsel okuma güdüsü öntest ve sontest puanlarındaki değişimlerin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine yönelik iki yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5. Grupların içsel okuma güdüsü öntest ve sontest puanlarının iki faktörlü varyans analizi sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	η^2
Gruplar arası						
Grup (Deney/Kontrol)	555.78	1	555.78	2454.04	.00	.99
Hata	4.303	19	.226			
Gruplar içi						
Ölçüm (Öntest-Sontest)	2.58	1	2.85	76.74	.00	.80
Ölçüm*Grup	.788	1	.788	65.26	.00	.77
Hata	.229	19	.012			

Tablo 5 incelendiğinde grupların içsel okuma güdüsü öntest ve sontest ölçümlerinde aldığı puan ortalamaları üzerinde yapılan varyans analizi sonucuna göre grup etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür [$F(1;19) = 2454.04; p<.05$]. Bu durum her iki grubun öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark bulunduğunu göstermiştir. Her iki grubun, öntest ve sontest ölçümlerinden aldıkları puanların ortalamaları arasındaki fark da anlamlıdır [$F(1;19) = 76.74; p<.05$]. Bu durum, tüm katılımcıların içsel okuma güdüsünün uygulanan öğretim yöntemine bağlı olarak değiştiğini gösterir.

İki ayrı öğretim sürecinin uygulandığı deney grubu ve kontrol grubu katılımcılarının farklı işlem gruplarında olma ile farklı zamanlardaki ölçümleri gösteren faktörlerin (ölçüm*grup etkisi), içsel okuma güdüsü puanları üstündeki ortak etkinin anlamlı olduğu görülmüştür [$F(1; 19) = 65.26, p<.05$]. Bu bulgu, yaratıcı okuma çalışmalarının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin puanları ile MEB Türkçe ders kitabındaki okuma etkinliklerinin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin içsel okuma güdüsü artırmada uygulanan yöntemlerin farklı etkilerde olduğunu gösterir.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin içsel okuma güdülerinde gözlenen bu farkın öğretim yönteminden kaynaklandığı ve uygulanan öğretim yönteminin geleneksel öğretim yöntemine göre öğrencilerin içsel okuma güdüsünü

artırmada önemli bir etken olduğu söylenebilir. Etki büyüklüğü istatistiğine göre, grup (deney-kontrol) üstünde ($\eta^2=.99$) geniş, ölçüm (öntest-sontest) üstünde ($\eta^2=.80$) geniş ve grup-ölçüm üstünde (deney/kontrol-öntest/sontest) ($\eta^2=.77$) geniş etki büyüklüğü vardır.

Sonuç ve Tartışma

Yaratıcı okuma uygulamalarından önce ve sonra katılımcıların okuduğunu anlama erişileri okuduğunu anlama başarı testinin öntest ve sontest olarak uygulanması ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların okuduğunu anlama başarılarına ilişkin öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Deney ve kontrol grubunun okuduğunu anlama başarı düzeylerinin birbirine denk ve “iyi” düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan uygulamalardan sonra deney ve kontrol gruplarının okuma başarılarına ilişkin öntest ve sontestleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Araştırmanın öntest sonuçlarında her iki grubun okuduğunu anlama başarıları benzer düzeydeyken (iyi düzeyde) uygulanan öğretim programının ardından kontrol grubunun başarı düzeyi değişmezken deney grubunun okuduğunu anlama başarısının yükselip “çok iyi” düzeyine eriştiği görülmüştür. Buna göre deney grubunda yaratıcı okuma tekniklerine göre yapılandırılan öğretim programının katılımcılarının okuduğunu anlama başarıları üstünde güçlü bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde, çalışmaların bu araştırmada elde edilen sonuçla benzer olduğu yaratıcı okuma uygulamalarının, öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını artırdığına ilişkin sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Türkel ve Ünlüçömert (2013) “adım adım yaratıcı okuma yöntemi” olarak adlandırdıkları yaratıcı okuma çalışmalarında, yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını artırdığını gözlemlemiştir. Gürer (2021) yaptığı çalışmada, yaratıcı okuma çalışmalarının öğrencilerin metni anlama ve çözümleme başarılarını arttırmada etkili olduğunu Vural (2023) ise yaptığı araştırmada, yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin üst düzey okuduğunu anlama becerisini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Oruç, Aktaş ve Kurt (2024), yaratıcı okuma algısının okuduğunu anlama üzerindeki yordayıcı etkisini belirlemeye yönelik çalışmasında, yaratıcı okuma algısının okuduğunu anlama başarısını yordadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yaratıcı okuma etkinliklerinin okuma başarısına ve güdüsüne etkisi yalnızca anadilinde değil yabancı dil eğitiminde de kanıtlanmıştır. Sardabi ve Ojagh (2022), yaratıcı okuryazarlık becerilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçladığı çalışmasında yaratıcı okuryazarlık etkinlikleriyle öğrencilerin okuma başarısını artırdığını belirlemiştir. Ökcü ve Emir (2024) ise yaratıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkiyi dördüncü sınıfta öğrenim gören olağan gelişim gösteren ve özel yetenekli öğrencilerde incelemiştir. Özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasında olumlu yönlü ilişki olduğunu belirlemiştir.

Çalışmada okuma dersleri, deney grubunda yaratıcı okuma tekniklerine göre hazırlanan etkinliklerle, kontrol grubunda MEB 6. Sınıf Ata Yay. Türkçe ders kitabındaki okuma etkinlikleri ile yapılmıştır. Çalışma sonunda da yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuma başarısını artırdığı görülmüştür. Alan yazında daha önceden yapılan çalışmalarda da yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede MEB Türkçe Dersi Öğretim Programına dayalı metinlerle yapılan etkinliklere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yurdakal, 2018; Kasap, 2019). Benzer biçimde Açikel ve Gök (2024), ilkökul 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin yaratıcı okuma aşamalarına göre incelediği çalışmasında bu metinlerin, yaratıcı okuma aşamalarına göre alt düzeylerde yer aldığını belirtmiştir.

Yaratıcı okuma uygulamaları öncesinde ve sonrasında öğrencilerin okumaya yönelik güdülerini, okuma iç motivasyonu ölçeğinin öntest ve sontest olarak uygulanmasıyla değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin içsel okuma güdüsüne ilişkin öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Her iki grubun içsel okuma güdü düzeylerinin birbirine denk olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan uygulamaların ardından deney ve kontrol grubundaki katılımcıların içsel okuma güdüsüne ilişkin öntest ve sontestleri arasında anlamlı bir fark oluştuğu ve deney grubunun içsel okuma güdüsünün arttığı görülmüştür. İlgili alan yazında yaratıcı okuma uygulamalarının öğrencilerin okuma güdüsü üzerindeki etkisine ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde, yaratıcı okuma algısı ile kitap okuma güdüsü arasında ise anlamlı, pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Kayır, 2022). Sardabi ve Ojagh (2022) çalışmasının bir diğer boyutunda, yaratıcı okuryazarlık becerilerinin öğrencilerin okuma güdüsüne etkisine yönelik yansıtıcı günlüklerdeki bilgileri incelediğinde öğrencilerin bu etkinliklerle okumaya daha fazla güdülendiğini ortaya koymuştur. Benzer biçimde Vural (2023) tarafından yapılan araştırmada da yaratıcı okuma etkinliklerinin okuma güdüsünü geliştirdiği belirtilmiştir.

Pürsün, Arslantaş ve Kurnaz (2023), dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı okuma algıları ile okuma güdüleri arasındaki ilişkiyi farklı değişkenlerden açısından inceledikleri çalışmasında öğrencilerin yaratıcı okuma algılarının alt boyutlarından biri olan metin olgusu ile içsel-dışsal okuma güdüsü alt boyutları arasında yüksek bir ilişki bulunmuştur.

Sonuçlar bütün olarak değerlendirildiğinde, yaratıcı okumanın bireylerin anlamlandırma becerilerini ve güdülerini geliştiren önemli bir etken olduğu söylenebilir. Yaratıcı okuma sırasında yapılan yaratıcı eylemlerle daha üretken, öz değerlendirme yapabilen, geniş bakış açısına sahip, özgür bireyler olma yolunda ilerler. Giderek artan dijital dünyada başarılı olmak için gereken yetenekler olarak sıralanan 21. yüzyıl becerilerinin de yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği ve iletişimden oluştuğu düşünüldüğünde yaratıcı okumanın bugün her zamankinden daha önemli olduğu söylenebilir. Çünkü yaratıcı okuma sürecinde problem çözme, karar verme ve eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerileri de işe koşular. Bu nedenle okuma eyleminin başlatılması ve sürdürülmesinde yaratıcı okuma tekniklerinin mutlaka kullanılması gerekir. Yaratıcı okuma, metnin iletisini çözümlene sürecinde, bu sürece kendi duygu ve düşüncelerini yansıtarak yapılan etkileşimi bir okumadır. Bu etkileşimden uzak bir okuma süreci, bireyin okumaya etkin katılımını ve okumaya ilişkin güdülenmesini engelleyecek ve okuma başarısını olumsuz etkileyecektir.

Sonuç ve Tartışma

Yaratıcı okuma uygulamalarından önce ve sonra katılımcıların okuduğunu anlama erişileri okuduğunu anlama başarı testinin öntest ve sontest olarak uygulanması ile değerlendirilmiştir. Katılımcıların okuduğunu anlama başarılarına ilişkin öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Deney ve kontrol grubunun okuduğunu anlama başarı düzeylerinin birbirine denk ve “iyi” düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan uygulamalardan sonra deney ve kontrol gruplarının okuma başarılarına ilişkin öntest ve sontestleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Araştırmanın öntest sonuçlarında her iki grubun okuduğunu anlama başarıları benzer düzeydeyken (iyi düzeyde) uygulanan öğretim programının ardından kontrol grubunun başarı düzeyi değişmezken deney grubunun okuduğunu anlama başarısının yükselip “çok iyi” düzeyine eriştiği görülmüştür. Buna göre deney grubunda yaratıcı okuma tekniklerine göre yapılandırılan öğretim programının katılımcıların okuduğunu anlama başarıları üstünde güçlü bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde, çalışmaların bu araştırmada elde edilen sonuçla benzer olduğu yaratıcı okuma uygulamalarının, öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını artırdığına ilişkin sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Türkel ve Ünlüçömert (2013) “adım adım yaratıcı okuma yöntemi” olarak adlandırdıkları yaratıcı okuma çalışmalarında, yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama başarısını artırdığını gözlemlemiştir. Güner (2021) yaptığı çalışmada, yaratıcı okuma çalışmalarının öğrencilerin metni anlama ve çözümlene başarılarını arttırmada etkili olduğunu Vural (2023) ise yaptığı araştırmada, yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin üst düzey okuduğunu anlama becerisini geliştirdiğini ortaya koymuştur. Oruç, Aktaş ve Kurt (2024), yaratıcı okuma algısının okuduğunu anlama üzerindeki yordayıcı etkisini belirlemeye yönelik çalışmasında, yaratıcı okuma algısının okuduğunu anlama başarısını yordadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yaratıcı okuma etkinliklerinin okuma başarısına ve güdüsüne etkisi yalnızca anadilinde değil yabancı dil eğitiminde de kanıtlanmıştır. Sardabi ve Ojagh (2022), yaratıcı okuryazarlık becerilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisini belirlemeye amaçladığı çalışmasında yaratıcı okuryazarlık etkinlikleriyle öğrencilerin okuma başarısını artırdığını belirlemiştir. Ökcü ve Emir (2024) ise yaratıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkiyi dördüncü sınıfta öğrenim gören olağan gelişim gösteren ve özel yetenekli öğrencilerde incelemiştir. Özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasında olumlu yönlü ilişki olduğunu belirlemiştir.

Çalışmada okuma dersleri, deney grubunda yaratıcı okuma tekniklerine göre hazırlanan etkinliklerle, kontrol grubunda MEB 6. Sınıf Ata Yay. Türkçe ders kitabındaki okuma etkinlikleri ile yapılmıştır. Çalışma sonunda da yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuma başarısını artırdığı görülmüştür. Alan yazında daha önceden yapılan çalışmalarda da yaratıcı okuma etkinliklerinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede MEB Türkçe Dersi Öğretim Programına dayalı metinlerle yapılan etkinliklere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yurdakal, 2018; Kasap, 2019). Benzer biçimde Açıkkel ve Gök (2024), ilkokul 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin yaratıcı okuma aşamalarına göre incelediği çalışmasında bu metinlerin, yaratıcı okuma aşamalarına göre alt düzeylerde yer aldığını belirtmiştir.

Yaratıcı okuma uygulamaları öncesinde ve sonrasında öğrencilerin okumaya yönelik güdüleri, okuma iç motivasyonu ölçeğinin öntest ve sontest olarak uygulanmasıyla değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin içsel okuma güdüsüne ilişkin öntest puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Her iki grubun içsel okuma güdü düzeylerinin birbirine denk olduğu belirlenmiştir. Ancak yapılan uygulamaların ardından deney ve kontrol grubundaki katılımcıların içsel okuma güdüsüne ilişkin öntest ve sontestleri arasında anlamlı bir fark olduğu ve deney grubunun içsel okuma güdüsünün arttığı görülmüştür. İlgili alan yazında yaratıcı okuma uygulamalarının öğrencilerin okuma güdüsü üzerindeki etkisine ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde, yaratıcı okuma algısı ile kitap okuma güdüsü arasında ise anlamlı, pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Kayır, 2022). Sardabi ve Ojagh (2022) çalışmasının bir diğer boyutunda, yaratıcı okuryazarlık becerilerinin öğrencilerin okuma güdüsüne etkisine yönelik yansıtıcı günlüklerdeki bilgileri incelediğinde öğrencilerin bu etkinliklerle okumaya daha fazla güdülendiğini ortaya koymuştur. Benzer biçimde Vural (2023) tarafından yapılan araştırmada da yaratıcı okuma etkinliklerinin okuma güdüsünü geliştirdiği belirtilmiştir.

Pürsün, Arslantaş ve Kurnaz (2023), dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı okuma algıları ile okuma güdülerini arasındaki ilişkiyi farklı değişkenlerden açısından inceledikleri çalışmada öğrencilerin yaratıcı okuma algılarının alt boyutlarından biri olan metin olgusu ile içsel-dışsal okuma güdüsü alt boyutları arasında yüksek bir ilişki bulunmuştur.

Sonuçlar bütün olarak değerlendirildiğinde, yaratıcı okumanın bireylerin anlamlandırma becerilerini ve güdülerini geliştiren önemli bir etken olduğu söylenebilir. Yaratıcı okuma sırasında yapılan yaratıcı eylemlerle daha üretken, öz değerlendirme yapabilen, geniş bakış açısına sahip, özgür bireyler olma yolunda ilerler. Giderek artan dijital dünyada başarılı olmak için gereken yetenekler olarak sıralanan 21. yüzyıl becerilerinin de yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği ve iletişimden oluştuğu düşünüldüğünde yaratıcı okumanın bugün her zamankinden daha önemli olduğu söylenebilir. Çünkü yaratıcı okuma sürecinde problem çözme, karar verme ve eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerileri de işe koşulur. Bu nedenle okuma eyleminin başlatılması ve sürdürülmesinde yaratıcı okuma tekniklerinin mutlaka kullanılması gerekir. Yaratıcı okuma, metnin iletisini çözümlenme sürecinde, bu sürece kendi duygu ve düşüncelerini yansıtarak yapılan etkileşimli bir okumadır. Bu etkileşimden uzak bir okuma süreci, bireyin okumaya etkin katılımını ve okumaya ilişkin güdülenmesini engelleyecek ve okuma başarısını olumsuz etkileyecektir.

Öneriler

Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak Türkçe derslerinde yaratıcı okuma tekniklerinin kullanımının sağlanabilmesi ve okuma güdüsünün daha ayrıntılı olarak anlaşılması için gelecekte kuramsal ve uygulamalı daha fazla çalışmanın yapılması önerilebilir. Ayrıca Türkçe öğretmenlerini yaratıcı okumayı derslerinde kullanabilmeleri için onlara çeşitli hizmet içi eğitimler verilebilir ve yaratıcı okuma tekniklerine ilişkin farkındalık kazanmalarını sağlanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Destek ve Teşekkür

Yazarlar çalışma için herhangi bir finansal destek almamışlardır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çalışmada herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan etmişlerdir.

Kaynakça

- Açıkel, K. S. & Gök, B. (2024). İlkokul 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerin PIRLS değerlendirme çerçevesi ve yaratıcı okuma aşamalarına göre incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö15), 1-25. DOI: <https://zenodo.org/record/13822656>.
- Adams, P. J. (1968). *Creative reading, international reading association*. Boston.
- Akarken, H., Kasnik, E., Kılıç, H., & Varan, R. (2023). Yaratıcı okuma konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *The Journal of Academic Social Science*, 140(140), 340-347. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.69174>.
- Aytan, N. (2014). *Türkçe dersinde yaratıcı okuma uygulamaları* (Yayımlanmamış doktora tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Baker, L., & Wigfield, A. (1999). Dimensions of children's motivation for reading and their relations to reading activity and reading achievement. *Reading Research Quarterly*, 34(4), 452-477.
- Çapoğlu, E., Alcıl, A., Ermiş, H., & Uludağ Kırçıl, R. (2021). *Yaratıcı okumaya bir "odak"*. Son Çağ Akademi.
- Fraenkel, J.R., & Wallen, N.E. (1996). *How to design and evaluate research in education*. McGraw-Hill Pub.
- Gibb, A. (2008). Entrepreneurship and enterprise education in schools and colleges: Insights from UK practice. *International Journal of Entrepreneurship Education*, 6, 101-144.
- Guthrie, J. T., Klauda, S. L., & Ho, A. N. (2013). Modeling the relationships among reading instruction, motivation, engagement, and achievement for adolescents. *Reading Research Quarterly*, 48(1), 9-26. <https://doi.org/10.1002/rrq.035>.
- Gürer, N. (2021). *Yaratıcı okuma etkinliklerinin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, yaratıcı okuma, akıcı okuma ve eleştirel okuma becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- İpşiroğlu, Z. (2014). *Şimdiki Çocuklar Hala Harika*. Can Sanat Yayınları.
- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı okuma-yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişimine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi.
- Kayır, E. (2022). *İlkokul öğrencilerinin yaratıcı okuma algısı okuma kaygısı ve okuma motivasyonu arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi.
- Kurnaz, H. (2019). Okuma iç motivasyonu ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 234-250.
- Marcos, R. I. S., Fernandez, V. L., Gonzalez, M. T. D., & Phillips-Silver, J. (2020). Promoting children's creative thinking through reading and writing in a cooperative learning classroom. *Thinking Skills and Creativity*, 36, 100663. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100663>.
- Monteiro, V. (2013). Promoting reading motivation by reading together. *Reading Psychology*, 34(4), 301-335. <https://doi.org/10.1080/02702711.2011.635333>.
- Mourgues, C. V., Preiss, D. D., & Grigorenko, E. L. (2014). Reading skills, creativity, and insight: exploring the connections. *The Spanish Journal of Psychology*, 17, E58. doi:10.1017/sjp.2014.59.
- Oruç, T., Aktaş, İ., & Kurt, M. (2024). The predictive effect of reading motivation and creative reading perception on reading comprehension. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 25(2), 752-775. DOI: 10.17679/inuefd.1436827.
- Ökcü, M. ve Emir, S. (2024). Dördüncü sınıf olağan gelişim gösteren ve özel yetenekli öğrencilerin yaratıcı okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 12(1), 111-136.
- Pürsün, T., Arslantaş, S. ve Kurnaz, A. (2023). An investigation of the relationship between Fourth Grade students' creative reading perceptions and their reading motivation. *Revista Conrado*, 19(91), 140-154.

- Sardabi, N., & Ojagh, P. (2022). The impact of creative literacy activities on the reading motivation and reading comprehension of young learners: Evidence from CLIL and EFL settings. *Journal of Foreign Language Teaching and Translation Studies*, 7(4), 1-16. <https://doi.org/10.22034/EFL.2022.349070.1178>.
- Sever, S. (2010). *Çocuk ve Edebiyat*. Tudem Yay.
- Small, R. V., & Arnone, M. P. (2011). Creative reading: The antidote to readicide. *Knowledge Quest Reversing Readicide*, 39(4), 12-15.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2014). *Using multivariate statistics*. Pearson Education Pub.
- Türkel, A. ve Önlüçömert, N. (2013). Öğretici metinlere yönelik yaratıcı okuma uygulaması ve sürece ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Studies*, 8(12), 1345-1358.
- Ülper, H., Çetinkaya, G., & Bayat, N. (2017). Okuduğunu anlama başarı testinin geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 175-187.
- Vural, E. (2023). *Yaratıcı okuma etkinliklerinin üst düzey okuduğunu anlama becerisine ve okuma motivasyonuna etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.